

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งานหลักที่สำคัญอย่างหนึ่งของกรมทะเบียนการค้า คือการควบคุมดูแลการดำเนินการจัดตั้ง ห้างหุ้นส่วนบริษัท ตลอดจนการรับจดทะเบียนแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการต่าง ๆ ที่ได้เคยจดทะเบียนไว้ อาทิเช่น การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงาน การเพิ่ม-ลดทุนจดทะเบียน การเปลี่ยนแปลงกรรมการหรือหุ้นส่วนผู้จัดการ นอกจากนี้กรมทะเบียนการค้ายังต้องคอยดูแลติดตามสถานะการค้าเนื้องานของห้างหุ้นส่วนบริษัท จากการส่งงบการเงินประจำปี

ห้างหุ้นส่วนบริษัทซึ่งจะมีสภาพเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายได้นั้น จะต้องยื่นขอจดทะเบียนต่อสำนักงานทะเบียนหุ้นส่วนบริษัท ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติบังคับไว้ตามประเภทของ ห้างหุ้นส่วนบริษัทในแต่ละกรณี โดยมีนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตรวจพิจารณา และรับจดทะเบียนให้ โดยในท้องที่กรุงเทพมหานคร จะจดทะเบียน ณ กรมทะเบียนการค้า และในเขตภูมิภาค จะจดทะเบียนที่สำนักงานพาณิชย์จังหวัดทุกจังหวัด

ความเคลื่อนไหวของข้อมูลนิติบุคคล หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงรายการใด ๆ ที่จะต้องดำเนินการจดทะเบียนให้ถูกต้องตามกฎหมายนั้น จะเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบถึงพฤติกรรมของนิติบุคคล นั้น ๆ ข้อมูลต่าง ๆ นี้ นับได้ว่าได้รับความสนใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องในธุรกิจการพาณิชย์ในปัจจุบัน รวมทั้งผู้ที่ทำหน้าที่ในการดำเนินนโยบายทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ เพราะทำให้ทราบถึงความเป็นไปของลักษณะธุรกิจ แนวโน้ม ของธุรกิจที่ได้รับความสนใจ ตลอดจนการนำข้อมูลด้านพฤติกรรมของนิติบุคคลมาวิเคราะห์ จะได้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการลงทุนของธุรกิจต่าง ๆ เป็นอย่างดี

การดำเนินงานในปัจจุบันของกรมทะเบียนการค้าในด้านทะเบียนนิติบุคคลนั้นมีระบบงานเพียง บางระบบงานเท่านั้นที่ทำการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ ซึ่งในส่วนกลางใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ IBM 4331 ความจุของหน่วยความจำประมาณ 4 เมกะไบต์ และในส่วนภูมิภาคใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เอกเทส (Stand-alone Microcomputer) ช่วยในการปฏิบัติงาน ปัจจุบันมีระบบงานที่จัดทำด้วยระบบคอมพิวเตอร์แล้ว จำนวน 4 ระบบ และนอกนั้นยังประมวลผลด้วยมือ ดังมีรายละเอียดของระบบดังนี้

1. ระบบที่ประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ มีจำนวน 4 ระบบ คือ

- 1.1 ระบบตรวจ และจองชื่อนิติบุคคล เป็นระบบการรับและจองชื่อนิติบุคคลทั้งจาก ส่วนภูมิภาค และกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องของชื่อให้เป็นไปตามกฎหมายกำหนด
- 1.2 ระบบงานข้อมูลทะเบียนนิติบุคคล เป็นระบบงานการเก็บข้อมูลการจดทะเบียนของนิติบุคคลที่จะนำไปออกเอกสารรับรองนิติบุคคล เช่นสถานที่ตั้งของนิติบุคคล รายชื่อกรรมการ หรือหุ้นส่วน-ผู้จัดการ ทุนจดทะเบียน เป็นต้น
- 1.3 ระบบงานการควบคุมการเบิกจ่ายแฟ้มนิติบุคคล เป็นระบบงานการเก็บทะเบียนแฟ้มข้อมูลของนิติบุคคลเพื่อให้บริการแก่ประชาชนทั่วไป
- 1.4 ระบบงานการออกเอกสารรับรอง เป็นระบบงานการออกหนังสือรับรองข้อความการจดทะเบียนของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

2. ระบบที่ประมวลผลด้วยมือ มีจำนวน 3 ระบบ คือ

- 2.1 ระบบงานผู้ถือหุ้น เป็นระบบงานการเก็บข้อมูลการถือหุ้น เช่นรายชื่อผู้ถือหุ้น มูลค่าหุ้น วันจดทะเบียนการถือหุ้น เป็นต้น
- 2.2 ระบบงานงบการเงิน เป็นระบบงานที่ช่วยในการติดตาม และควบคุมการส่งงบการเงินของนิติบุคคลให้เป็นไปตามรอบระยะเวลาบัญชี
- 2.3 ระบบงานสถานภาพนิติบุคคล เป็นระบบงานในการวิเคราะห์สถานะการดำเนินงานของนิติบุคคลจากงบการเงิน และวิเคราะห์ถึงสภาวะด้านการประกอบธุรกิจของนิติบุคคล

เนื่องจากคุณสมบัติของเครื่อง IBM 4331 มีความเร็วค่อนข้างช้าทำให้ไม่สามารถรองรับต่อปริมาณงานในปัจจุบันได้ ดังนั้นการปฏิบัติงานบางครั้งต้องอาศัยแรงงานคนตรวจค้นรายการจากเอกสาร เช่น การตรวจค้นชื่อ การควบคุมการเบิกจ่ายแฟ้มนิติบุคคล เป็นต้น จากลักษณะของเครื่องที่ไม่เหมาะสมกับงานในปัจจุบันนั้น กรมทะเบียนการค้าจึงมีนโยบายในการเปลี่ยนเครื่องคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันให้เป็นเครื่องที่มีความสามารถและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่คล่องตัวคือ ระบบงานที่ใช้อยู่เป็นระบบที่ใช้มานาน และถูกพัฒนาเพื่อรองรับการปฏิบัติงานหลายหน่วยงาน ทำให้แฟ้มข้อมูลมีขนาดใหญ่ บางส่วนของข้อมูลก็มีความซ้ำซ้อนกัน (Redundant) และโดยเฉพาะลักษณะแฟ้มข้อมูลในปัจจุบันเป็นแฟ้มข้อมูลแบบคอนเวนชันนัล (Conventional File) ซึ่งมีผลเสียทางด้านการใช้เวลาพัฒนาระบบค่อนข้างสูง และพัฒนายากเมื่อเทียบกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในปัจจุบัน และข้อมูลที่สำคัญบางอย่างยังมิได้จัดเก็บเข้าระบบคอมพิวเตอร์ เช่น งบการเงิน ข้อมูลของนิติบุคคลต่างด้าว เป็นต้น

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาทางด้านฮาร์ดแวร์ (Hardware) หรือปัญหาทางด้านซอฟต์แวร์ (Software) ล้วนเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ระบบงานทะเบียนรองรับต่อการปฏิบัติงานไม่เต็มที่ ทั้งในด้านการให้บริการประชาชน และการให้ข้อมูลที่จำเป็นต่าง ๆ ที่จะอำนวยความสะดวกต่อการดำเนินนโยบายทางการเศรษฐกิจ

ผู้ดำเนินธุรกิจด้านการประกอบการพาณิชย์ในประเทศไทยมีความสนใจกับข้อมูลของนิติบุคคลเป็นอย่างมาก เพราะจะทำให้ทราบถึงความเป็นไปในทางธุรกิจเป็นอย่างดี นอกจากนี้ข้อมูลดังกล่าวยังมีประโยชน์ต่อทางราชการ ดังนั้นการมีข้อมูลที่ทันสมัย และลักษณะการประมวลผลที่รวดเร็วทันต่อความต้องการ จึงมีความสำคัญ ฉะนั้นการนำระบบคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพ และการออกแบบระบบงานที่สอดคล้องกับลักษณะงานในปัจจุบันของงานทะเบียนนิติบุคคลจึงเป็นสิ่งที่จะต้องทำเป็นอย่างยิ่ง

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษา และวิเคราะห์ระบบฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศสำหรับงานของกรมทะเบียนการค้าด้านทะเบียนนิติบุคคล
2. ออกแบบระบบฐานข้อมูล โดยใช้หลักการของแบบจำลองเชิงสัมพันธ์ (Relational - Modeling) และออกแบบระบบสารสนเทศ เพื่อการปฏิบัติงานด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับงานทะเบียนนิติบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการออกแบบระบบฐานข้อมูล โดยใช้หลักการของแบบจำลองเชิงสัมพันธ์นี้จะดำเนินการออกแบบให้กับงานทะเบียนนิติบุคคลใน ส่วนกลาง และข้อมูลที่ได้จากส่วนภูมิภาค โดยออกแบบเพื่อการเก็บบันทึกข้อมูลทะเบียนธุรกิจ การนำข้อมูลไปใช้เผยแพร่ และดำเนินนโยบายทางการเศรษฐกิจ
2. การออกแบบฐานข้อมูลนี้ จะออกแบบโดยใช้งานทะเบียนนิติบุคคลของกรมทะเบียนการค้าเป็นต้นแบบในการทำวิจัย และได้ทดสอบแบบจำลองข้อมูลที่ได้ออกแบบไว้โดยใช้ระบบการจัดการฐานข้อมูลแบบเชิงสัมพันธ์ของออราเคิล (Oracle RDBMS V. 5.1.22.11) บนเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เอกเทค ซึ่งมีหน่วยประมวลผลกลางเบอร์ 80386 หน่วยความจำหลัก 8 เมกะไบต์ ความจุของฮาร์ดดิสก์ 30 เมกะไบต์ ภายใต้ระบบปฏิบัติการดอสรุ่นที่ 5 (DOS Version 5) และใช้ระบบภาษาไทยของสหวิทยา

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษารายละเอียดของระบบงานในปัจจุบัน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และรายงานต่าง ๆ อย่างละเอียด
2. ทำการวิเคราะห์ และออกแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อจัดทำสารสนเทศ ด้วยการใช้ปฏิบัติงานภายใต้ระบบคอมพิวเตอร์ โดยออกแบบจำลองข้อมูลสำหรับงานทะเบียนนิติบุคคล เพื่อใช้ในการประมวลผลในด้านการออกแบบ จะพิจารณาเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้
  - 2.1 การออกแบบฐานข้อมูล (Database Design)
  - 2.2 ออกแบบรูปแบบจอภาพการรับข้อมูล (Input Design) และการแสดงผลทางจอภาพหรือรายงาน (Output Design)
3. สรุปผลการวิจัย
4. เขียน และจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แบบจำลองข้อมูลที่สามารถรองรับงาน และความต้องการที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยช่วยในการจัดการข้อมูล ที่มีปริมาณมากได้สะดวก และรวดเร็ว สามารถสืบค้นข้อมูลจากเครื่องคอมพิวเตอร์แทนการค้นจากเอกสาร
2. โครงสร้างระบบสารสนเทศ สำหรับการปฏิบัติการด้วยคอมพิวเตอร์ของระบบงานทะเบียนนิติบุคคล